

בית כנסת "אדרת אליהו" ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל

עלי אדרת אליהו

בס"ד, שבת פרשת ראה

מברכים חודש אלול (ר"ח בימי שלישי ורביעי)
גיליון 255 אלול תשפ"ד

בגיליון זה:

החופש הגדול

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

**כיצד עושים תשובה על גזל כשאר
לא ידוע מי הנגזל? או היכן הוא?**

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

משלחת ארץ-ישראלית

לאולימפיאדה הנאצית – האמנם?

יואל קוטנר

זה היום תחילת מעשיך

יהודה ליבוביץ

ברכות הודאות והודעות

הוועד

החופש הגדול

עברה חלפה לה שנה נוספת, ונכנסים אנו
עתה לחודש אלול ולימי הרחמים והסליחות.
חודש אלול מביא עמו רוחות חדשות, רוחות
של תקווה, של ציפייה ובקשת סליחה על
מה שהיה, ותפילה לבשורות טובות על מה
שעתיד להיות.

ואנחנו, כיחידים וכציבור, נקראים כולנו
לתשובה.

מושג התשובה נתפס בעיני ההמון כחזרה
מחטא או עוון מסוים, אך למעשה התשובה
עמוקה ורחבה הרבה יותר. התשובה איננה

מסתכמת בתיקון החטאים כי אם בתנועה גדולה למקום אחר וטוב יותר מזה שאנו
עומדים בו.

כל אחד מאתנו מקבע את אורח חייו במעשים מסוימים ובמחשבות מסוימות.

קיבוע זה לעיתים מונע מאתנו את האפשרות לנוע ולהתקדם אל עבר יעד גדול

יותר, אליו אנו ראויים וצריכים להגיע.

לפיכך, השלב הראשון בדרכנו לתשובה תלוי **במוכנות שלנו לשינוי**, ביכולת שלנו

לחשוב מה נכון בדרך בה אנו פועלים, ומצד שני- אילו הרגלים עלינו לשנות.

בספרו הנפלא העוסק בענייני התשובה, אומר הרב קוק:

"התשובה היא שואפת לחופש מקורי אמיתי, שהוא החופש האלוקי שאין עמו

שום עבדות".

יהי רצון שיהיו ימים אלו ימים של תשובה אמיתית, תשובה של חירות, תשובה של
התקדמות ותנועה אל המקום הנכון והראוי לכל אחד מאתנו.

חודש טוב, בשורות טובות, וכתובה וחתימה טובה לנו ולכל בית ישראל!

אסף הר-נוי

כיצד עושים תשובה על גזל כשאר לא יודע מי הנגזל?

או היכן הוא?

הרב אסף הר-נוי - רב הקהילה

השאלה- מי שגזל בעברו ולא יודע או זוכר ממי גזל או שהאדם הזה נעלם ולא יודע היכן הוא ואיך למוצאו- האם יש לו דרך לשוב בתשובה?

הדין ההלכתי: בעיה זו מובאת בהלכה סביב סוחר שרימה את אלו שבאו לקנות אצלו ומדד להם סחורה במידה שאינה מדויקת ובכך שילמו לו יותר ממה שהיה צריך. השולחן ערוך מתייחס לבעיה זו בצורה מאוד חמורה וכותב בהלכות אונאה¹: "עונש המידות והמשקלות קשה מאד, שאי אפשר למודד או לשוקל שקר לשוב בתשובה הגונה, והרי הוא ככופר ביציאת מצרים".

הסמ"ע במקום מבאר את החומרה שבדבר: "דאי אפשר להשיבו לבעלים כיון דלא יוכל לידע למי מדד וכמה פעמים מדד להן... מה שאין כן בשאר עבירות אפילו גדולות כעריות ועבודה זרה, דהן חטאים בינו ובין המקום יתברר, יש להן תשובה בחרטה וביודיו ובסיגופים".

דהיינו- תשובה שבן אדם לחברו מחייבת את בקשת הסליחה והתיקון מהחבר שנפגע, והרי כאן אין אנו יודעים מי הוא זה, ועל כן מדובר בתשובה לא פשוטה.

אם כן, האם דלת התשובה ננעלת בפני אדם כזה שגזל את הרבים או גזל מאדם שאינו יודע מי או היכן הוא?

בהלכות גזילה מביא השו"ע² פתרון לדבר וכותב: "הרועים והגבאים והמוכסים, תשובתן קשה מפני שגזלו את הרבים ואין יודעים למי יחזירו, לפיכך יעשו בו צרכי רבים, כגון בורות שיחין ומערות".

דהיינו- מי שגזל את הרבים ומטבע הדברים לא יודע למי להשיב, יעשה צרכי רבים³- כגון בורות מים של עולי רגלים וכד', ועל ידי שיעשה בהם צרכי רבים ייהנו מהם גם אלו שהוא גזל מהם וכך ייחשב הדבר שהשיב להם את גזלתם.

אכן, אין זו תשובה מושלמת משום שיתכן שהנגזל לא ייחנה מזה בסופו של דבר, אולם זו הדרך הטובה והנכונה ביותר בכדי להשלים את אשר פגם. דברים נפלאים כתב ה"ערוך השולחן"⁴ בדבר: "וכשיעשה צרכי רבים יסבב ה' שכל אחד מהנגזלים או מיורשיהם ייחנה כפי ערך גזילתו ושימחלו לו, והבא להיטהר מסייעין אותו מן השמים".

כלומר, מי שבא בלב כנה טהור להתחרט ולשוב אל ה', יסייעו לו מן השמים שהנגזל ייחנה מצרכי הרבים שעשה ואז תשובתו תהיה תשובה בדרגה יותר גבוהה.

¹ חושן משפט, סימן רל"א סעיף י"ט.

² חושן משפט הלכות גזילה סימן שס"ו סעיף ב'

³ בספר "אהבת חסד" מביא בשם השל"ה שצרכי הרבים יכול לעשות על ידי שמנדב למשל ספרים (סידורים, חומשים או ספרי לימוד כגון ש"ס וכו') לבית המדרש או לבית הכנסת האזורי, וה"אגרות משה" כתב שבזמן שתורם הספרים לא יתן בתורת צדקה או באופן שיחזיקו לו טובה ויכבדוהו על כך, אלא ייתן בעילום שם וכדו'.

⁴ חו"מ שס"ו, ג'.

בספר "פתיחי חושן"⁵, מביא עצה נוספת בשם הגדולים- שבמקרה כזה ייתן את סכום הכסף שנגזל לצדקה עבור בעל הממון(מי שגזל ממנו), כלומר שיכווין הגזלן להיות שליח מצוה לתת צדקה מטעם הנגזל ונותנים את הצדקה בשמו כך שהמצווה תיזקף לזכותו של הנגזל. באמת, אין הדבר מועיל לקיים את מצוות השבת הגזילה משום שלא מגיע לידי הנגזל עצמו ואף אינו נהנה ממנו, אך לפחות אין הגזילה נשאת תחת יד הגזלן, אלא עושה בה שימוש מועיל לטובת הנגזל ע"י שמקבל הנגזל שכר מצות צדקה שעשו בממונו, וזו צורת ההשבה המקסימלית שניתן לעשות במקרה כזה.

מאחרוני זמנינו כתבו שייתן לעמותות צדקה וחסד גדולות כדוגמת "יד שרה" שאז יתכן הדבר שיזדמן לאותו אחד שגזל ממנו להשתמש ולהנות מאותו דבר.

סיכום למעשה- מי שגזל את היחיד ואינו יודע מיהו, או שגזל את הרבים, ורוצה לחזור בתשובה על גזילתו- ייתן את שווי הממון שגזל בשביל צרכי הרבים. כלומר- ייתן את שווי הגזילה לעמותות העוסקות בעזרה לציבור, כגון גמח"י חסד וכד', ועל ידי זה אולי יזכה מי שהוא גזל ממנו להנות מן הדבר. והטוב ביותר שכשנותן את הצדקה לאותה עמותה שיאמר הנותן שהוא נותן בעבור אותו פלוני שהוא גזל ממנו ובכך הוא גם מזכהו במצוות צדקה.

משלחת ארץ-ישראלית לאולימפיאדה הנאצית – האמנם?

יואל קוטנר – ע"פ מאמר של מרים זקהיים

ברלין 1936.

שני דגלים מתרופפים ברוח הקלילה הנושבת מעל לראשם של ההמונים ברחובותיה של העיר. האזרחים שמחים וצוהלים לקראת האירוע הגרנדיזי המיוחל. האם שילוב שני הסמלים הנישאים אל על מטריד את מנוחתם – ולו במעט? האם מבעט מי מהם בראות חמשת העיגולים האולימפיים לצד צלב הקרס הנאצי?

קרוב לחמש שנים מוקדם יותר נבחרה הבירה הגרמנית כמארחת של משחקי האולימפיאדה 1936. ההחלטה הייתה בבחינת ג'סטה של הארצות האירופיות לשכנתם המובסת אך גאה, שהושפלה על-ידן במלחמת העולם הראשונה. השנה הייתה 1931, ולמרות שהמפלגה הנאצית כבר הספיקה להשיג כוח בגרמניה, מעטים חזו את הבאות.

בשנת 1936 הכל נראה אחרת. המפלגה הנאצית השתלטה על גרמניה והדוקטרינה הגזענית הפכה מהנחת יסוד תיאורטית מבעיטה למדיניות הממשלה. הוקמו מחנות ריכוז, חוקי גזע חוקקו, שלטים בנוסח "אין כניסה ליהודים וכלבים" נתלו בחלונות החנויות. דם

⁵ הל' גניבה פרק ד' ס"ק נ'.

יהודי הפך זול ויהודים הוצאו מהציבוריות הגרמנית בכלל, לרבות קבוצות ספורט, ארגונים ארציים ומגרשי אירועים.

על-פי חוקי נורמברג שחוקקו שנה לפני-כן, נשללה אזרחותם של היהודים וע"כ מנוע היה כל יהודי לייצג את גרמניה בכל טורניר שהוא.

ככל שהתפשטו השמועות לגבי יחסה של גרמניה ליהודים, גברו הקולות, בארה"ב בפרט, להעתיק את משחקי **1936** לארץ אחרת או לפחות להחרימם.

לרגע קט, הסכים היטלר להעברת המשחקים לארץ אחרת. בתחילה הוא חשב כי אירוח האולימפיאדה היה רעיון לא מוצלח כי היות ומשחקי תחרות שכללו גזעים שונים לא עלה בקנה אחד עם האידאולוגיה הפאשיסטית שהוא יצר. היאך תתיר גרמניה כניסתם של גזעים טמאים על אדמתה? האם תוכל גרמניה לאפשר תחרויות שבהן עלולים האתלטים האריים בעלי השיער הבלונדיני ועיניים הכחולות להפסיד לשחורים, יהודים או הומוסקסואליים התת-אנושיים?

אך שר התעמולה, יוזף גבלס, שקידם כל מהלך שאמור לשרת את האינטרס הנאצי, שיכנע את היטלר לחזור בו. גבלס ראה באולימפיאדה הזדמנות פז להוכיח לעולם המערבי כי גרמניה היא מדינה ראויה לאמון, מדינה נאורה שהוכתמה ע"י שמועות שווא ושקריות; מדינה שהיו ארצות החופש נותנות לה לשלוט על שטחי ה"לייבזנראום" של מזרח אירופה במקום הקומוניזם, שנא נפשו.

הגרמנים קידמו את ההכנות בכל הכוח. הם תיכננו והקימו כפר אולימפי מפואר שלא נראה כמוהו בכל תולדות משחקי האולימפיאדה המחודשת, שיפצו מבנים ואתרי התחרויות ברמה גבוהה ביותר. היהלום שבכתר היה האצטדיון האולימפי המרכזי בעל **110,000** המושבים.

לצד מאמצים כבירים אלה, עמלו הגרמנים לשכנע את העולם, ובמיוחד את ארה"ב, שלא להחרים את האירוע. המשלחת האמריקנית הייתה הגדולה והחשובה בעולם; לו הייתה מחרימה את האולימפיאדה או גרוע מזה - מחליטה על טורניר חלופי - כל המאמצים הגרמניים היו יורדים לטמיון.

מכונת התעמולה הנאצית שכבר הייתה משומנת היטב ומתוחכמת מתמיד, החלה לבנות תכנית בעלת שלושה שלבים. "ניקוי" העיר ברלין מכל סממן של דיכוי, בחירת נציג עם דם יהודי שייקח חלק במשחקים, ובאופן בוטה, הזמנת משלחת אולימפית מארץ ישראל שתשתתף במשחקים לצד אומות העולם האחרות.

האיש שאמור היה לחזות במו עיניו את ברלין הנקייה והמחודשת היה נשיא הוועד האולימפי האמריקני, אייברי ברונדג'. ברונדג' היה טרף קל. הוא היה בין מובילי המתנגדים להטלת חרם על משחקי **1936** ברלין ולא היסס לטעון כי תלונות היהודים היו מוגזמות בכוונה תחילה ונועדו להתור תחת הרוח האולימפי הגלובלי.

למרות הצלחת כוח השכנוע, הנאצים לא סמכו על המזל. הם רצו לצמצם עד המקסימום האפשרות שיזדמן לעיתונאי זר לשמוע או לראות כל דבר שהיה מזיק לשלטונות הנאציים. שלטים האוסרים על יהודים להימצא במרחב הציבורי הוסרו. העיתון "דער שטרמר" הידוע לשמצה לא נראה על דוכני העיתונים. ניתנה פקודה לנוער ההיטלראי שלא לשיר שירים גזעניים למשך המשחקים. מועדוני הומוסקסואלים שנעלו זה מכבר הורשו לפתוח מחדש והמשטרה קיבלה הוראה שלא לפגוע ביהודים, צוענים או הומוסקסואלים ברשות הרבים.

כמובן שעצדים אלה לא שקפו "חזרה בחזרה" או שינוי במדיניות הרשמית. מחוץ לברלין שבה עיני העולם צפו, היו העסקים כרגיל. דאכאו ומחנות ריכוז אחרים המשיכו בשעבוד יהודים, צוענים והומוסקסואלים שטימאו את התחום הארי, ובהם נפלו אלה קרבן לעינויים

ורצח. ברם, ברלין - כאקדמה מצמררת למיצג שווא וציני שיוצר בגטו תרזין – תלבש מעטה של סובלנות ושוויון לשעה קלה בלבד.

ברונדג' חזר לארה"ב והצהיר כי מצבם של היהודים שפיר וכי כל הקריאות לחרם מיותרות. בכך ניתן האות לשלב הבא בתוכנית גבלס.

הלין מייאר הייתה לעלה התאנה של היטלר. בראשונה, איים היטלר לבטל את האולימפיאדה אם ייצג יהודי כלשהוא את גרמניה במשחקים, ואז הציג הוועד האולימפי הגרמני סייפית מוכשרת שהייתה חצי-יהודייה ואתלטית אותנטית. באולימפיאדה של **1928** היא זכתה במדליון זהב ולמרות שלא זכתה בשום מדליון במשחקי **1932**, הקהל הגרמני עדיין העריץ אותה רבות. הפרט החשוב ששיחק לטובתה? היא לא הייתה יהודייה אמיתית; אביה בלבד היה יהודי. אימה הייתה ארית, והיא עצמה חייתה חיים נטולים מכל סממן יהודי לרבות הצהרות המכחישות זהות יהודית. והדובדבן שבקצפת? מראה של הארית המושלמת – בלונד, טמירה, ועיניים ירוקות – היא הייתה הדוגמה המובהקת של האישה הגרמניה האידיאלית תחת השלטון הנאצי.

הלין מייאר על הפודיום באולימפיאדה

היטלר אישר את מינויה של מייאר ואפילו הסכים להקמת "מחנה אימונים" לספורטאים יהודיים – שכמובן איש מהם לא הציג את גרמניה במשחקים.

עם ניקוי המרחב הציבורי כנדרש ולמשלחת הגרמנית היה עלה תאנה מרשים, הגיעה השעה לשלב השלישי של תכנית גבלס. כדי להשלים את אחיזת העיניים, היה גבלס זקוק למשלחת יהודית אמיתית שתוצג לעיני העולם.

הוועד האולימפי הפלשטיני הוקם בשנת **1933**, השנה שעלתה המפלגה הנאצית לשלטון. הוועד הצהיר כי הוא מייצג את הבית הלאומי היהודי. שנה לאחר מכן הכיר הוועד האולימפי הבין-לאומי בו ועד **1935** התקבל כשותף מלא עם כל הזכויות הנלוות.

ההישג הנ"ל עורר מספר שאלות ותהיות: כיצד יכול גוף שאיננו מייצג מדינה סוברנית ועצמאית להיות חבר במועדון האקסקלוסיבי הזה, ולמה עכשיו? האם הייתה גרמניה הנאצית כה נואשת כדי להתפאר בהזמנת משלחת של יהודים שתתחרה תחת הדגל היהודי שידה הייתה מעורבת בעניין?

בכל אופן, הבקשה הרשמית להשתתפות הוועד האולימפי הלאומי הפלשטיני באולימפיאדת ברלין הונחה על שולחנו של יו"ר הוועד, פרדריק קיש.

הבקשה הועברה דרך צינורות דיפלומטיים – ד"ר תיאודור ליוולד, נשיא וועדת הארגון בברלין, שיגר אותה לד"ר היינריך וולף, הקונסול הכללי הגרמני בירושלים. מוזר ככל

שנשמע היום, אך עד **1939** פעלה קונסוליה גרמנית במלון פאסט (**1891-1975**) בכיכר צה"ל של היום. וולף עצמו לא היה נאצי נלהב ואפילו סירב בהתחלה להניף את הדגל הנאצי בקונסוליה, אך לבסוף נאלץ ליישר קו.

עם קבלת ההזמנה, הוא השיב בבטות לליוולד: אין סיכוי כי יהודים יורשו להשתתף באולימפיאדת ברלין "וסבור אני כי אין כל צורך לפרט את המניעים", כתב במכתב.

בינתיים, העיתונות העברית בארץ ובחו"ל החלה לדווח על המו"מ המתנהל בנדון, והושמעו זעקות. קבילות רצינית הוטחו בקיש על שלא דחה על הסף את הבקשה. רק שנה מאוחר יותר עם פרסום חוקי נורמברג, דחה קיש רשמית את הבקשה בתירוץ מאולץ כי הספורטאים טרם היו מוכנים דיו די להתחרות במשחקי האולימפיאדה.

קיש תירץ את מעשיו בהתחשבות במצבם וביטחונם של יהודי גרמניה. איש בארץ ובחו"ל לא התרשם מדבריו.

שני הדגלים ברחובה של עיר הבריה

הקולונל קיש מנהר פוליטיקה הברית בין הקולונל קיש ובין גבלס נגד יהודי אמריקו הפוליטיקה הפרו-היטלראית המחפירה של המנהיגים מוקעה לעיני כל

אל באולימפיאדה הברלינית, כ
תוך תקווה רבה מצפים למשא
ומתן, שצריך להביא להוסנתו
של ארץ-ישראל. ויש לחכות, ש

היודים, אם ידעו ארץ ישראל
עושים מעשה-בנידת
מי גבלס מחק בחוסנה, כי מכיר
הוא את הלידיוחם של הקולונל קיש חי

הסגור של ולהחזירם לביתם. או לקח
ה גבלס ירדו את ההנהגה
גבלס פונה למכבי
הארצישראלי

ב.ו.סטלנדר, עתונם של המתגרים הנר
מנים, אנו קוראים תחת הכותרת שהבאנו
לפעלה את המאמר המרעיש, שאנו מת
רבים אותו כאן מלה במלה:
דיר גבלס, חבר הממשלה הגרמנית

1934 מאמר ביקורת על קיש – חזית העם

ביום **1.8.1936** נפתחו משחקי אולימפיאדת ברלין רשמית. עשרות אלפים הריעו "זיג הייל" כשנכנס היטלר לאצטדיון. ספירידון לואיס, רץ המרתון היווני באולימפיאדת אתונה, טורניר האולימפי המודרני הראשון, הגיש להיטלר עלה זית. חברי המשלחת האוסטרית וארצות אירופיות אחרות הצדיעו לו במועל די בשעה שחלפו על פניו. חברי המשלחת האמריקנית הסירו את כובעיהם שהם תיארו לאחר מעשה כמחווה "מינימלית" של כבוד.

כוחה של גרמניה הנאצית הוצג לעיני העולם כולו.

כשהלן מיאר, שזכתה במדליון הכסף, עלתה לדוכן ליד שתי סיפיות יהודיות, היא לבשה את המדים הרשמיים של המשלחת הגרמנית עם סמל צלב הקרס והצדיעה במועל די.

האמריקנים, במהלך שנוי במחלוקת של הרגע האחרון, הסירו שני יהודים, מתי גליקמן וסם סטולר, מהמשלחת ובמקומם שני רצים אחרים. ג'סי אואנס, כוכב האולימפיאדה ללא עוררין ציין אחרי-כן כי "לא עלב בי היטלר – אלא הנשיא רוזבלט, הוא אשר עלב בי. הנשיא אפילו לא שיגר מברק".

יהודים אחרים, נציגי ארצות אחרות זכו במספר רב של מדליות – לתוגת הנאצים.

תמו משחקי של אולימפיאדת ברלין והמכונה הנאצית נכנסה להילוך גבוה. שוב הופיעו השלטים האנטי-יהודיים. אך איסור היהודים להימצא במרחב הציבורי או הקריקטורות האנטישמיות היו למעט שבדאגות יהודי גרמניה ומאוחר יותר של היהודים באירופה כולה.

משחקי האולימפיאדה של שנות **1940** ו-**1944** לא נערכו כיוון שהעולם היה טרוד במלחמה נגד אותה גרמניה שאירחה באדיבות יוצאת דופן בשנת **1936** את משלחותיהם. חידוש המשחקים היה בשנת **1948** וגרמניה לא הורשתה להשתתף. יהודי א"י, להבדיל, היו עסוקים בבעיות קיומיות.

למעלה מ-**70** ספורטאים יהודיים מעשרים ארצות כן התחרו באותה שנה. ביניהם השחיין הצרפתי אלפרד נקש ששוחרר מאושוויץ שלש שנים מוקדם יותר. אשתו ובתו נרצחו שם.

לבסוף, רק בשנת **1952**, בהלסינקי, דגל הכחול-לבן הונף בראש המשלחת הישראלית אשר ייצגה את מדינת ישראל העצמאית.

עם ישראל חי

זה היום תחילת מעשיך

יהודה ליבוביץ (מבוסס על רעיון של הרב חיים סבתו)

תיקנו חכמים בנוסח התפילה של ראש השנה: "זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון". ומסבירה הגמרא (ר"ה כז, א): "אמר רב שמואל בר יצחק: כמאן מצלין האידינא: (=כמי אנו מתפללים עתה) 'זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון', כמאן - כרבי אליעזר, דאמר: בתשרי נברא העולם".

וביאר הר"ן (על הרי"ף על הסוגיה שם): "ויש לשאול: למה אדם נידון בראש השנה יותר מבשאר דברים? ותירוץ דבר זה למדנו בפסיקתא (כג) בשם רבי אליעזר בפסוק: 'דרשו ה' בהמציאו' דתניא: בעשרים וחמשה באלול נברא העולם... ולפי זה, 'זה היום תחילת מעשיך' - על יצירת אדם קא אמרינן, אבל בכ"ה באלול תחילת בריאת העולם..." ועדיין יש לשאול, מדוע אנו מתפללים: "זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון", אם אין זה תחילת המעשים אלא היום הששי לבריאה?

וביאר הרב מחב"ד, הרב שניאורסון, שהטעם לכך הוא מפני שתכלית בריאת העולם ומשמעות בריאתו אינה אלא בבריאת האדם.

כלומר, האדם אינו נזר הבריאה בלבד אלא הוא היחיד הנותן משמעות לבריאה, ולכן נכון לומר "תחילת מעשיך" רק על היום שנברא בו האדם כי הוא הנותן תוכן לעולם. וזאת מפני שהאדם הוא היחיד בכל יצורי מטה ומעלה שיש לו בחירה, על כן הוא היחיד שיכול לקבוע בדעתו מה יהיה בעולם ולפיכך כל העולם תלוי בו. ולא עוד אלא שמעשיו משפיעים על הבריאה כולה ועל גורלה וכפי שראינו בימי המבול שמעשי השחיתות של אותו דור הביאו לא להשמדת האנושות בלבד אלא אף להשחתת העולם כולו, ולעומת זאת צדקותו של נח הצילה את העולם כולו מאבדון.

וכך כותב הרמח"ל במסילת ישרים (פרק א): "ואם תעמיך עוד בענין תראה כי העולם נברא לשימוש האדם. כי אם האדם נמשך אחר העולם ומתרחק מבוראו, הנה הוא מתקלקל ומקלקל העולם עמו. ואם הוא שולט בעצמו ונבדק בבוראו ומשתמש מן העולם רק להיות לו לסייע לעבודת בוראו, הוא מתעלה והעולם עצמו מתעלה עמו. כי הנה עילוי גדול הוא לבריות כולם בהיותם משמשי האדם השלם המקודש בקדושתו יתברך, והוא כעניין מה שאמרו חכמינו זיכרונם לברכה בענין האור שגנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים וזו לשונם: 'חגיגה (יב) 'כיון שראה הקדוש ברוך הוא אור שגנזו לצדיקים, שמח, שנאמר: 'אור צדיקים ישמח'. ובענין אבני המקום שלקח יעקב ושם מראשותיו אמרו (חולין צב): 'אמר רבי יצחק מלמד שנתכנסו כולן למקום אחד והייתה כל אחת אומרת, עלי יניח צדיק ראשו'. והנה על העיקר הזה העירונו זיכרונם לברכה במדרש קהלת (רבה ז) שאמרו זה לשונם: "'ראה את מעשה האלוקים' (קהלת ז), בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו, ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי".

ומכאן האחריות הגדולה המוטלת על האדם שבבחירתו בין טוב ורע, ובכוח התשובה הבאה מבחירתו. קובע הוא לא את גורלו בלבד אלא את גורל העולם כולו. ולכן יום דינו של האדם הוא יום הדין של העולם כולו ויום בריאת האדם הוא היום הנקרא: "יום ראשון" לבריאה כולה.

מזל טוב

- מזל טוב למשפחת כהן לבר מצווה של הבן ינוב.
- מזל טוב למשפחת לקס להולדת הנכדה.
- מזל טוב למשפחת קולנגי לבר מצווה של הבן מלאכי שלמה.
- מזל טוב למשפחת באר להולדת הנכד.
- מזל טוב למשפחת בולאק להולדת הנכד, בן לאהובה ושלמה שמחה.

- אנחנו משתתפים בצערה של משפחת מגר על פטירת חברנו מיכאל ז"ל.

law.golan@gmail.com
sammyweindling@gmail.com
eliahok@gmail.com
nirekal@walla.com
yoavshap89@gmail.com

0546691911
0549257286
0545723801
0502017023
0508854785

אריאל גולן
סמי ויינדלינג
אליהו משה קליין
ניר קלמנוביץ
יואב שפירא